

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 116
van **WILLY SEGERS**
datum: 14 november 2016

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Brussel en brede Vlaamse Rand - Capaciteitstekort in het onderwijs

In het begin van dit schooljaar verschenen er berichten in de pers over het plaatsgebrek in Nederlandstalige Brusselse scholen. Zo meldde de woordvoester van de scholen van het GO!-onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap dat er in Brussel 1.942 leerlingen geweigerd werden. Hoewel dat er iets minder zijn dan vorig jaar, is dit volgens dezelfde woordvoester geen reden tot optimisme. Er is immers sprake van een uitdijning van het probleem naar de Vlaamse Rand en andere delen van Vlaams Brabant want ook daar vonden kinderen niet altijd een plaats. Vanuit het katholiek onderwijs kwam er een gelijkaardige boodschap: jaar na jaar krijgen steeds meer leerlingen in Brussel te horen dat er voor hen in veel scholen in Brussel geen plaats is.

Deze Vlaamse Regering investeerde al aanzienlijk wat middelen om het capaciteitsgebrek in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en de Vlaamse Rand tegen te gaan. De Vlaamse Gemeenschap verzorgt echter maar een beperkt deel van het aanbod, de Franse Gemeenschap staat in voor het grootste stuk.

1. Zijn deze cijfers een correcte weergave van de realiteit? Heeft de minister gegevens over de Vlaamse Rand die de uitdijning van het capaciteitsgebrek in Brussel bevestigen?
2. Hoe evalueert de minister de werkzaamheden van de onderwijsregisseur in deze context?
3. Heeft de minister naar aanleiding van het nieuwe schooljaar overleg gepleegd met haar Franstalige collega over het capaciteitsgebrek in het onderwijs in Brussel en de gevolgen ervan op de brede Vlaamse Rand?
4. Hoe verloopt de gegevensuitwisseling met de Franse Gemeenschap over de inschrijvingen van de Brusselse leerlingen? Weten we nu waar elk kind terecht komt?
5. Zijn er concrete plannen om meer te investeren in Nederlandstalig technisch en beroepsonderwijs? Zijn er inrichtende machten bereid om dit te organiseren en wenst de minister ze te ondersteunen?

ANTWOORD

op vraag nr. 116 van 14 november 2016

van **WILLY SEGERS**

1. De capaciteitsproblematiek inzake schoolinfrastructuur komt regelmatig ter sprake in de commissie onderwijs van het Vlaams Parlement. Ook in de commissie Brussel en de Vlaamse Rand heb ik dit voorjaar specifiek ingezoomd op de capaciteitsnoden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) en de Vlaamse Rand.

Hierna vindt u een actuele cijfers en vaststellingen, zoals die door het Departement Onderwijs en Vorming werden gebundeld, na opvraag zowel bij AGODI als bij de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). Op basis van de evolutie van de inschrijvingen in respectievelijk het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) en de Vlaamse Rand blijkt dat in de periode 2008/2009 en 2015/2016:

- Het aandeel van de kinderen woonachtig in het BHG dat ook in het BHG naar het basisonderwijs gaat vrij constant is, evenals het aandeel van de kinderen woonachtig in de Vlaamse Rand dat ook in de Vlaamse Rand naar het basisonderwijs gaat;
- In het secundair onderwijs zien we echter een daling van het aandeel van de kinderen dat in het BHG woont én er naar school gaat, terwijl er in de Vlaamse Rand zich net een stijging voordoet van het aandeel van de kinderen dat er woont én er ook naar school gaat. Deze tendens in het secundair onderwijs kan een gevolg zijn van de aangehaalde capaciteitsproblematiek, maar mogelijk spelen er ook andere factoren mee;
- In absolute aantallen zien we tussen 2008/2009 en 2015/2016 een stijging van het aantal leerlingen woonachtig in het BHG dat in de Vlaamse Rand naar school gaat, meer bepaald van 639 tot 868 in het kleuteronderwijs, van 717 tot 1.283 in het lager onderwijs en van 1.124 tot 1.858 in het secundair onderwijs.
- Het aantal leerlingen woonachtig in BHG dat naar het secundair onderwijs gaat in BHG of de Vlaamse Rand is gestegen met 35,4 % van 8.096 in 2008-2009 tot 10.964 in 2015-2016. Hier speelt de demografische groei een rol.
- Het aantal leerlingen dat in BHG woont en naar het basisonderwijs gaat in BHG of de Vlaamse Rand is gestegen met 25,8 % van 22.821 in 2008-2009 tot 28.698 in 2015-2016. Ook hier is er een demografische groei op te merken.

Naast de evolutie van de vraag (bijvoorbeeld door de demografische groei, pendelbewegingen naar scholen) is de evolutie van het schoolaanbod ook een belangrijke parameter in de analyse van de capaciteitsproblematiek. Want als het aanbod de vraag niet volgt en er daardoor onvoldoende aanbod is, zal het aanbod aan schoolcapaciteit elders gezocht worden.

De Dienst Scholen van Perspective Brussels bezorgde aan het Departement Onderwijs en Vorming een beknopte rapportage van het aantal reeds gecreëerde en nog geplande plaatsen in het BHG (met status 'september 2016').

	Gecreëerde plaatsen (2010- sept 2016)	Geplande plaatsen (tegen 2025)	Totaal
Franstalig basisonderwijs	9.982	12.067	22.049
Nederlandstalig basisonderwijs	4.384	4.328	8.712
Franstalig secundair onderwijs	2.498	8.221	10.719
Nederlandstalig secundair onderwijs	375	1.207	1.582

Het Departement Onderwijs en Vorming stelt vast dat voor het basisonderwijs het Nederlandstalig basisonderwijs momenteel 28% van het aantal gecreëerde en geplande plaatsen sinds 2010 voor zijn rekening neemt in het BHG, terwijl dit voor het secundair onderwijs momenteel 13% bedraagt. De grote meerderheid van de schoolbouwprojecten in het secundair onderwijs situeert zich in het algemeen secundair onderwijs (ASO).

2. Onze diensten gaan er vanuit dat u doelt op de Brusselse schoolfacilitator die deel uitmaakt van de Dienst Scholen van Perspective Brussels. De Dienst Scholen is opgericht in het kader van het Brussels Programma voor het Onderwijs (BPO). Dat BPO bevat 19 beleidswerven. De Dienst Scholen is actief op de volgende 5 onderdelen:

- 1) de monitoring van de schoolvraag en van het schoolaanbod;
- 2) de steun voor de realisatie van projecten (schoolinfrastructuur);
- 3) het vergroten van de kwaliteit van de infrastructuur en de voorzieningen;
- 4) de stedelijke integratie en openbaarheid van de wijk;
- 5) de bestrijding van het schoolverzuim.

Concreet biedt de Dienst Scholen ondersteuning bij de realisatie van schoolbouwprojecten in verschillende fases (bijvoorbeeld identificatie van schoolprojecten, hulp bij de aanvraagdossiers voor de stedenbouwkundige en leefmilieuvergunning en opvolging van de administratieve procedures, hulp bij het vinden van gebouwen en/of terreinen, enz.). Eind 2016 gaat de Dienst Scholen een onderzoek opstarten naar het plaatstekort in het secundair onderwijs in het BHG.

De Dienst Scholen wordt ondersteund door het Expertisecomité voor Brusselse Scholen bij de uitvoering van zijn opdrachten. In dat Expertisecomité zitten ook vertegenwoordigers van het Departement Onderwijs en Vorming en van AGION. Mijn diensten geven aan dat er een goede, regelmatige samenwerking met de schoolfacilitator in het Expertisecomité en de andere partners in het BHG (bijv. de VGC als lokale taskforce capaciteit) is.

- 3-4. Er bestaat een goede samenwerking met mijn Franstalige collega bevoegd voor het (leerplicht)onderwijs (minister Marie-Martine Schyns) alsook met minister Guy Vanhengel, vanuit de VGC bevoegd voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel.

Op mijn expliciete vraag zette het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) sterk in om de gegevensuitwisseling met de Franse Gemeenschap mogelijk te maken. De Vlaamse Toezichtcommissie verleende vorig jaar een machtiging waardoor deze gegevens-uitwisseling een feit is. Door deze regeling weten we inderdaad hoeveel leerlingen na de aanmeldingen niet terecht kunnen in één van hun voorkeurscholen. We hebben zicht hoeveel van die leerlingen uiteindelijk toch een plaats vinden in het erkende Nederlandstalig of Franstalig onderwijs. De data m.b.t. het schooljaar 2016/2017 werden in oktober 2016 tussen de beide gemeenschappen uitgewisseld en worden nu geanalyseerd. Op dit moment is het nog iets te vroeg om al concrete resultaten te kunnen meedelen.

5. Het behoort tot de bevoegdheid van de lokale onderwijsverstrekkers om effectief scholen te bouwen. Ik kan zelf rechtstreeks geen scholen bouwen, maar wel de nodige middelen voorzien. Bij de verdeling van de capaciteitsmiddelen voor de periode 2016-2018 is er 30 miljoen euro toegekend aan de scholen in het BHG. Het is de lokale taskforce capaciteit, in casu de VGC, die bepaalt aan welke schooluitbreidingsprojecten middelen worden voorzien. Voor het eerst gaan er in het BHG ook (een beperkt deel van de) capaciteitsmiddelen (2016-2018) naar capaciteitsprojecten in het secundair onderwijs in Brussel.